

Vergaderjaar 2007–2008

31 474 XI

**Wijziging van de begrotingsstaten van het
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke
Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 2008
(wijziging samenhangende met de
Voorjaarsnota)**

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

	Pag:
A. Artikelsgewijze toelichting bij het wetsvoorstel	2
B. Begrotingstoelichting	3
1. Algemeen	3
2. Het beleid	3
Artikelsgewijze toelichting	6
Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)	6
2.2. De beleidsartikelen	6
Artikel 1. Optimalisering van de ruimtelijke afweging	6
Artikel 2. Gebiedsontwikkeling en realisatie Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur	7
Artikel 3. Beperken van klimaatverandering en grootschalige luchtverontreiniging	11
Artikel 4. Verbeteren milieukwaliteit van water en bodem	13
Artikel 5. Verbeteren milieukwaliteit in de bebouwde leefomgeving	15
Artikel 6. Verminderen van risico's van stoffen, afval, straling en GGO's	17
Artikel 7. Versterken van het (inter)nationale milieubeleid	19
Artikel 8. Vergroten van de externe veiligheid	22
Artikel 9. Handhaving en toezicht	23
2.3. De niet-beleidsartikelen	24
Artikel 91. Algemeen	24
Artikel 92. Nominaal en onvoorzien	30

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL

Bij een wetsvoorstel tot een begrotingswijziging wordt geen algemene toelichting opgenomen. De beleidsinhoudelijke toelichting bij de begroting(ssstaat) wordt opgenomen in onderdeel B van de memorie van toelichting (de begrotingstoelichting).

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten die onderdeel uitmaken van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2008 wijzigingen aan te brengen in:

- a. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI);

De in de begrotingsstaat opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
J. M. Cramer

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1. Algemeen

De suppletore begroting geeft een geactualiseerd beeld van de uitvoering van de begroting van het lopende jaar. De suppletore begroting is bedoeld om (tussentijds) afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke begroting voor te leggen aan de Staten-Generaal. Door onder andere inzicht te verschaffen in de financiële consequenties van beleidsvoornemens wordt aan de allocatie- en autorisatiefunctie van de Tweede Kamer tegemoet gekomen.

In de artikelsgewijze toelichting worden alle mutaties in de volgorde van de begrotingsartikelen van de begrotingsstaat opgenomen. Technische mutaties en beleidsmatig niet relevante mutaties worden slechts cijfermatig gepresenteerd. Alleen indien er sprake is van een grote omvang worden ook technische mutaties nader toegelicht. De beleidsmatig relevante mutaties worden nader omschreven in de toelichting waarbij het bijbehorende mutatiebedrag wordt genoemd. Een beleidsmatige mutatie is het gevolg van gevoerd beleid en is dus te beïnvloeden (b.v. beleidsintensivering en extensivering, beleidswijzigingen met financiële gevolgen, afwijkingen uit hoofde van behoorlijk bestuur).

De stand 1e suppletore begroting samenhangende met de Voorjaarsnota, wordt opgebouwd door middel van mutaties op de stand ontwerp-begroting. De mutaties worden in de tabel «budgettaire gevolgen van beleid» op instrumentniveau gesaldeerd opgenomen. Indien mutaties worden toegelicht op instrumenten waarbij sprake is van een saldering, worden deze afzonderlijk zichtbaar gemaakt.

In de tabel «budgettaire gevolgen van beleid» is allereerst een nadere uitsplitsing van de uitgaven naar «apparaat-» en «programmageden» gemaakt. Het artikelonderdeel «programma» wordt vervolgens uitgesplitst naar operationele doelen welke weer zijn opgebouwd uit (financiële) beleidsinstrumenten. Dit biedt de Tweede Kamer beleidsmatig relevante en duidelijke aangrijpingspunten om de begrotingsuitvoering kritisch te volgen en eventueel wijzigingen aan te brengen.

Volledigheidshalve wordt vermeld dat in de tabellen een kolom is opgenomen met daarin mutaties die voortvloeien uit een amendement of Nota van Wijziging waardoor de oorspronkelijke begrotingsstand is gewijzigd.

2. Het beleid

Overzicht belangrijkste suppletore uitgaven- en ontvangsten mutaties

In onderstaande tabel worden de belangrijkste suppletore mutaties weergegeven gevolgd door een korte toelichting.

Uitgaven

(x € 1000)	Uitgaven	Artikelnr:
Stand Begroting 2008*	1 302 124	
1. FES Realisatie 2007 BSIK Klimaat voor Ruimte	5 257	1
2. FES Realisatie 2007 BIRK	38 961	2
3. FES Realisatie 2007 NSP	242 374	2
4. Clean Development Mechanism	9 585	3
5. Structurele budgetten Toekomstagenda Milieu	- 10 800	4

(x € 1000)	Uitgaven	Artikelnr:
6. FES Realisatie 2007 luchtkwaliteit verkeer	- 27 175	5
7. Van diverse directies bijdrage kosten SenterNovem 2008	- 7 648	6
8. Van diverse directies bijdrage kosten SenterNovem 2008	13 071	7
9. Van diverse directies bijdrage RIVM 2008	8 181	7
10. FES Realisatie 2007 ProMT	5 333	7
11. FES Realisatie 2007 BIRK LPG stations	5 000	8
12. Loonbijstelling	7 785	92
13. Prijsbijstelling	5 897	92
14. Overige mutaties	34 617	
Stand 1e suppletore begroting 2008	1 632 562	

Toelichting:

Ad 1.

De eerder berekende kasverwachting voor het FES-project Klimaat voor Ruimte is bijgesteld.

Ad 2.

De kasverwachting voor het leeuwendeel van de BIRK-projecten is bijgesteld. De grootste bijstellingen deden zich voor bij de projecten Amsterdam Zuidas, Rotterdam Zuidplein en de Spoorzone Haarlem.

Ad 3.

De kasverwachting voor de Nieuwe Sleutel Projecten (NSP) is bijgesteld. De grootste bijstellingen deden zich voor bij de projecten Amsterdam, Rotterdam en Utrecht.

Ad 4.

De betalingen voor Clean Development Mechanism vinden later plaats dan geraamd (HGIS-budget).

Ad 5.

Een overboeking van budgetten ter verdeling van budgetten voor de uitvoering van projecten uit de Toekomstagenda Milieu.

Ad 6.

Een kas- en verplichtingschuif voor het FES-project Luchtkwaliteit Verkeer van 2008 naar 2007 als gevolg van overschrijding in 2007.

Ad 7.

Een interne overboeking ten behoeve van de dekking van de uitvoering door SenterNovem.

Ad 8.

Een opboeking naar aanleiding van de interne overboekingen ter dekking van de uitvoering door SenterNovem.

Ad 9.

Een opboeking naar aanleiding van interne overboekingen ter dekking van de jaarlijkse onderzoeksopdracht aan het RIVM.

Ad 10.

De eerder geraamde kasverwachting voor het FES-project ProMT is bijgesteld.

Ad 11.

De eerder geraamde kasverwachting voor het FES-project Sanering van LPG-stations is bijgesteld.

Ad 12.

Door het ministerie van Financiën is de jaarlijkse loonbijstelling uitgekeerd.

Ad 13.

Het ministerie van VROM heeft via de stroppenpot prijsbijstelling ontvangen van het ministerie van Financiën.

Ontvangsten

(x € 1000)	Ontvangsten	ArtikelNr:
Stand Begroting 2008	372 611	
1. FES Realisatie 2007 BSIK Klimaat voor Ruimte	5 257	1
2. FES Realisatie 2007 BIRK	38 961	2
3. FES Realisatie 2007 NSP	242 374	2
4. FES Realisatie 2007 Luchtkwaliteit Verkeer	- 27 175	5
5. FES Realisatie 2007 ProMT	5 333	7
6. FES Realisatie 2007 BIRK LPG stations	5 000	8
7. Overige mutaties	13 173	
Stand 1e suppletore begroting 2008	655 534	

Toelichting:

Ad 1.

Zie mutatie 1, alsmede de toelichting op deze mutatie, in bovenstaande uitgaventabel.

Ad 2.

Zie mutatie 2, alsmede de toelichting op deze mutatie, in bovenstaande uitgaventabel.

Ad 3.

Zie mutatie 3, alsmede de toelichting op deze mutatie, in bovenstaande uitgaventabel.

Ad 4.

Zie mutatie 6, alsmede de toelichting op deze mutatie, in bovenstaande uitgaventabel.

Ad 5.

Zie mutatie 10, alsmede de toelichting op deze mutatie, in bovenstaande uitgaventabel.

Ad 6.

Zie mutatie 11, alsmede de toelichting op deze mutatie, in bovenstaande uitgaventabel.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Wetsartikel 1 (uitgaven/verplichtingen en ontvangsten)

2.2. De beleidsartikelen

Artikel 1. Optimalisering van de ruimtelijke afweging

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	11 224	0	872	12 096	- 990	1 721	346	- 254
Uitgaven:	21 817	0	5 284	27 101	2 510	988	1 346	- 3 254
Programma:	21 817	0	5 284	27 101	2 510	988	1 346	- 3 254
Ruimtelijk instrumentarium ontwikkelen en beheren:	21 817	0	5 284	27 101	2 510	988	1 346	- 3 254
FES-projecten	13 026	0	5 450	18 476	0	0	0	0
Monitoring Nota Ruimte	1 347	0	0	1 347	0	0	0	0
Subsidies algemeen	769	0	0	769	0	0	- 137	0
Overige instrumenten algemeen	3 161	0	- 916	2 245	- 240	- 262	- 267	- 254
Interreg	3 514	0	750	4 264	2 750	1 250	1 750	- 3 000
Ontvangsten:	13 000	0	5 257	18 257	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: FES-projecten

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES Realisatie 2007 BSIK Klimaat voor Ruimte	0	5 257
2. Overige mutaties	457	193
Totaal	457	5 450

Toelichting:

Ad 1.

De eerder berekende kasverwachting voor het project Klimaat voor Ruimte is bijgesteld. Een bedrag van € 5,3 mln zal naar verwachting in 2008 tot betaling komen in plaats van in 2007.

Ontvangsten artikel 1

Ontvangsten instrument: FES-projecten

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. FES Realisatie 2007 BSIK Klimaat voor Ruimte	5 257
Totaal	5 257

Toelichting:

Ad 1.

Dit betreft het via de FES-begroting doorgeschoven bedrag uit 2007, zoals toegelicht bij de uitgaven.

Artikel 2. Gebiedsontwikkeling en realisatie Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	46 226	0	11 586	57 812	5 491	5 425	5 402	5 155
Uitgaven:	194 104	0	280 644	474 748	5 491	5 425	5 402	5 155
Programma:	194 104	0	280 644	474 748	5 491	5 425	5 402	5 155
Stedelijke gebieden van nationaal belang verder ontwikkelen:	151 077	0	278 895	429 972	500	500	500	500
FES-projecten gebieds-ontwikkeling	0	0	0	0	0	0	0	0
FES BIRK	100 609	0	38 961	139 570	0	0	0	0
FES nieuwe sleutelprojecten	35 332	0	242 374	277 706	0	0	0	0
Onderzoek stedelijk gebied	100	0	500	600	500	500	500	500
Subsidies stedelijk gebied	14 024	0	- 1 800	12 224	0	0	0	0
Overige instrumenten stedelijk gebied	1 012	0	- 1 140	- 128	0	0	0	0
Landelijke gebieden van nationaal belang verder ontwikkelen:	43 027	0	55	43 082	0	0	0	0
FES BIRK	0	0	0	0	0	0	0	0
Onderzoek landelijk gebied	0	0	0	0	0	0	0	0
Subsidies landelijk gebied	522	0	55	577	0	0	0	0
Overige instrumenten landelijk gebied	402	0	0	402	0	0	0	0
Bufferzones	6 099	0	0	6 099	0	0	0	0
Belvedere	2 126	0	0	2 126	0	0	0	0
Het Waddenfonds	33 878	0	0	33 878	0	0	0	0
Stimuleren architectonische kwaliteit voor het interdepartementale architectuurbeleid:	0	0	1 694	1 694	4 991	4 925	4 902	4 655
Stimuleren architectonische kwaliteit voor het interdepartementale architectuurbeleid	0	0	1 694	1 694	4 991	4 925	4 902	4 655
Ontvangsten:	138 141	0	283 728	421 869	0	0	0	0

*Toelichting relevante mutaties:***Instrument: FES BIRK**

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES Realisatie 2007 BIRK project Amsterdam Zuidas		8 000
2. FES Realisatie 2007 BIRK project Rotterdam Zuidplein		7 120
3. FES Realisatie 2007 BIRK project Leeuwarden Nieuw Zaailand		4 740

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
4. FES Realisatie 2007 BIRK Hart voor Dieren	1 099	2 822
5. FES Realisatie 2007 BIRK Spoorzone Tilburg		1 162
6. FES Realisatie 2007 BIRK Groningen Europapark		5 600
7. FES Realisatie 2007 BIRK Spoorzone Haarlem		6 320
8. FES Realisatie 2007 BIRK Groene Hart Ankeveense plassen		1 040
9. FES Realisatie 2007 BIRK Breda Markoevers		2 240
10. Overige FES Realisatie 2007 BIRK projecten	10 182	- 83
Totaal	11 281	38 961

Toelichting:

Ad 1 t/m 10.

De kasverwachting voor bovenstaande BIRK-projecten is bijgesteld. De hiermee gemoeide kasbedragen zijn via de FES-begroting van 2007 naar 2008 doorgeschoven. In totaal is € 39 mln FES-budget doorgeschoven van 2007 naar 2008.

De verhoging van de verplichtingen met € 10 mln wordt veroorzaakt door een aangepaste prognose conform de planning van SenterNovem 2008.

Instrument: FES nieuwe sleutelprojecten

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES Realisatie 2007 NSP project Amsterdam		1 439
2. FES Realisatie 2007 NSP project Utrecht		24 525
3. FES Realisatie 2007 NSP project Breda		7 632
4. FES Realisatie 2007 NSP project Den Haag		17 000
5. FES Realisatie 2007 NSP project Amsterdam		129 100
6. FES Realisatie 2007 NSP project Rotterdam		57 478
7. FES Realisatie 2007 NSP project Arnhem		5 200
8. Overige mutaties	- 804	
Totaal	- 804	242 374

Toelichting:

Ad 1 t/m 7

De kasverwachting voor bovengenoemde Nieuwe Sleutel Projecten (NSP) is bijgesteld. De hiermee gemoeide kasbedragen zijn via de FES-begroting van 2007 naar 2008 doorgeschoven. In totaal is € 242 mln FES-budget doorgeschoven van 2007 naar 2008.

Instrument: Subsidies stedelijk gebied

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Kasschuif Hart voor Dieren		- 1 800
Totaal		- 1 800

Toelichting:

Ad 1.

Er heeft zich in 2007 een versnelling voorgedaan voor Hart voor Dieren. Dit is in 2007 gecompenseerd met vertragingen elders op de VROM-begroting. Dit wordt per eerste suppletore 2008 gecorrigeerd.

Instrument: Overige instrumenten stedelijk gebied

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Kasschuif project Zuidas	- 1 200	- 1 200
2. Overige mutaties	60	60
Totaal	- 1 140	- 1 140

Toelichting:

Ad 1.

Er heeft zich in 2007 een versnelling voorgedaan voor project Zuidas. Dit is in 2007 gecompenseerd met vertragingen elders op de VROM-begroting. Dit wordt per eerste suppletore 2008 gecorrigeerd.

Instrument: Stimuleren architectonische kwaliteit voor het interdepartementale architectuurbeleid

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Van de Rijksgebouwendienst, architectonische kwaliteit	2 642	2 642
2. Overige mutaties	- 948	- 948
Totaal	1 694	1 694

Toelichting:

Ad 1.

Bij het aantreden van de ministers Cramer en Vogelaar is afgesproken dat minister Cramer verantwoordelijk is voor het ruimtelijk beleid inclusief het architectuurbeleid. Om deze reden is dit instrument van de WWI-begroting naar de VROM-begroting overgeheveld.

Ontvangsten artikel 2

Ontvangsten instrument: FES BIRK

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. Realisatie 2007 diverse BIRK projecten (doorschuif van 2007 naar 2008)	38 961
Totaal	38 961

Toelichting:

Ad 1.

Het betreft het doorschuiven van FES-budget van in 2007 verhoogde FES BIRK projecten (zie toelichting bij uitgaven FES BIRK).

Ontvangsten instrument: FES nieuwe sleutelprojecten

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. Diverse FES Realisatie 2007 NSP-projecten	242 374
2. Overige mutaties	193
	<hr/>
	242 567

Toelichting:

Ad 1.

Het betreft het doorschuiven van FES-budget van in 2007 verhoogde FES NSP projecten (zie toelichting bij uitgaven FES Nieuwe SleutelProjecten).

Ontvangsten instrument: Bufferzones

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Ontvangsten
Mutaties 1e suppletore begroting:	
1. Vertraging ontvangsten Bufferzones	2 200
	<hr/>
	2 200

Toelichting:

Ad 1.

De ontvangsten voor de Bufferzones worden pas in 2008 verwacht (eindafrekening Dienst Landelijk Gebied).

Artikel 3. Beperken van klimaatverandering en grootschalige luchtverontreiniging

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	90 368	0	6 495	96 863	- 1 327	- 935	- 1 316	- 1 072
Uitgaven:	94 189	0	2 736	96 925	- 1 910	- 1 135	- 1 316	18 928
Programma:	94 189	0	2 736	96 925	- 1 910	- 1 135	- 1 316	18 928
Realisatie Kyoto klimaatverplichtingen:	83 197	0	5 548	88 745	- 556	- 505	- 886	19 358
Binnenlandse klimaatinstrumenten	21 167	0	- 3 610	17 557	- 536	- 505	- 886	- 642
Clean Development Mechanism	62 030	0	9 158	71 188	- 20	0	0	20 000
Beperken klimaatverandering door post-Kyoto afspraken:	4 246	0	- 1 650	2 596	- 504	- 300	- 300	- 300
Beperken klimaatverandering door post-Kyoto afspraken	4 246	0	- 1 650	2 596	- 504	- 300	- 300	- 300
Beperken aantasting van de ozonlaag:	250	0	- 142	108	- 64	- 60	- 60	- 60
Beperken aantasting van de ozonlaag	250	0	- 142	108	- 64	- 60	- 60	- 60
Beperken van verzuring en grootschalige luchtverontreiniging:	6 496	0	- 1 020	5 476	- 786	- 270	- 70	- 70
Beperken van verzuring en grootschalige luchtverontreiniging	6 496	0	- 1 020	5 476	- 786	- 270	- 70	- 70
Ontvangsten:	250	0	47	297	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Binnenlandse klimaatinstrumenten

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Van diverse directies, bijdrage kosten SenterNovem 2008		- 2 648
2. Overige mutaties	- 163	- 962
Totaal	- 163	- 3 610

Toelichting:

Ad 1.

Het betreft een interne overboeking naar artikel 7 ten behoeve van dekking van de uitvoering door SenterNovem.

Instrument: Clean Development Mechanism

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Clean Development Mechanism	9 585	9 585
2. Overige mutaties		- 427
Totaal	9 585	9 158

Toelichting:

Ad 1.

Het betreft het doorschuiven van HGIS-budget voor Clean Development Mechanism van 2007 naar 2008, omdat de betalingen later plaatsvinden dan geraamd.

Instrument: Beperken klimaatverandering door post-Kyoto afspraken

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overige mutaties	- 1 854	- 1 650
Totaal	- 1 854	- 1 650

Instrument: Beperken van verzuring en grootschalige luchtverontreiniging

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overige mutaties	- 1 013	- 1 020
Totaal	- 1 013	- 1 020

Artikel 4. Verbeteren milieukwaliteit van water en bodem

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	103 892	0	10 412	114 304	- 19 964	- 16 023	- 17 457	- 7 845
Uitgaven:	171 362	0	2 866	174 228	- 11 032	- 7 086	- 7 857	- 7 845
Programma:	171 362	0	2 866	174 228	- 11 032	- 7 086	- 7 857	- 7 845
Verbeteren van de milieukwaliteit van de bodem:	1 634	0	2 661	4 295	2 100	2 100	2 100	2 100
Verbeteren van de milieukwaliteit van de bodem	1 634	0	2 661	4 295	2 100	2 100	2 100	2 100
Saneren van verontreinigde bodems:	142 359	0	7 186	149 545	- 57	- 115	- 230	230
Saneren van verontreinigde bodems	142 359	0	7 186	149 545	- 57	- 115	- 230	- 230
Verbeteren van de milieukwaliteit van water:	13 164	0	- 10 899	2 265	- 11 000	- 11 000	- 11 100	- 11 100
Verbeteren van de milieukwaliteit van water	13 164	0	- 10 899	2 265	- 11 000	- 11 000	- 11 100	- 11 100
Bevorderen van gebiedsspecifieke milieumaatregelen in het landelijke gebied:	9 872	0	1 250	11 122	- 2 017	2 037	1 588	1 600
Bevorderen van gebiedsspecifieke milieumaatregelen in het landelijke gebied	9 872	0	1 250	11 122	- 2 017	2 037	1 588	1 600
Bevorderen van duurzame landbouw:	4 333	0	2 668	7 001	- 58	- 108	- 215	- 215
Bevorderen van duurzame landbouw	4 333	0	2 668	7 001	- 58	- 108	- 215	- 215
Ontvangsten:	23 200	0	7 752	30 952	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Verbeteren van de milieukwaliteit van de bodem

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Structurele budgetten Toekomstagenda Milieu	2 100	2 100
2. Overige mutaties	561	561
Totaal	2 661	2 661

Toelichting:

Ad 1.

Een overboeking binnen artikel 4 ter verdeling van middelen voor de uitvoering van projecten uit de Toekomstagenda Milieu.

Instrument: Saneren van verontreinigde bodems

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES Realisatie 2007 bodemsanering		3 696
2. Realisatie kostenverhaal bodem 2007	4 585	4 585
3. Overige mutaties	10 017	- 1 095
Totaal	14 602	7 186

Toelichting:

Ad 1.

Een overboeking van FES middelen voor bodemsanering naar 2008 in verband met kas onderuitputting in 2007.

Ad 2.

Een toevoeging van opbrengsten uit 2007 uit het kostenverhaal bodemsanering aan het budget voor bodemsanering 2008.

Ad 3.

De verhoging van de verplichtingen hangt samen met een meerjarige verplichtingschuif voor de toekenning Bodemcentrum en een verplichtingschuif uit 2007 als gevolg van de realisatie 2007 van FES bodemmiddelen.

Instrument: Verbeteren van de milieukwaliteit van water

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Structurele budgetten Toekomstagenda Milieu	- 10 800	- 10 800
2. Overige mutaties	- 99	- 99
Totaal	- 10 899	- 10 899

Toelichting:

Ad 1.

Een overboeking van budgetten ter verdeling van budgetten voor de uitvoering van projecten uit de Toekomstagenda Milieu binnen artikel 4 en naar artikel 5, 6 en 7.

Instrument: Bevorderen van gebiedsspecifieke milieumaatregelen in het landelijke gebied

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Structurele budgetten Toekomstagenda Milieu	1 300	1 300
2. Overige mutaties		- 50
Totaal	1 300	1 250

Toelichting:

Ad 1.

Een overboeking van budgetten binnen artikel 4 ter verdeling van budgetten voor de uitvoering van projecten uit de Toekomstagenda Milieu.

Instrument: Bevorderen van duurzame landbouw

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
1. Naar LNV voor biodiversiteit, fijn stof, luchtwassers		- 1 259
2. FES Realisatie 2007 luchtwassers	2 778	4 056
3. Overige mutaties	- 30	- 129
Totaal	2 748	2 668

Toelichting:

Ad 1.

Een bijdrage vanuit het ministerie van VROM aan het ministerie van LNV ten behoeve van biodiversiteit, fijn stof en luchtwassers.

Ad 2.

Een overboeking van FES middelen voor luchtkwaliteit van 2007 naar 2008 in verband met kas- en verplichtingen onderuitputting in 2007.

Artikel 5. Verbeteren milieukwaliteit in de bebouwde leefomgeving

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	93 378	0	110 834	204 212	- 836	- 1 336	- 2 336	- 2 336
Uitgaven:	171 504	0	- 25 771	145 733	1 488	1 020	20	20
Programma:	171 504	0	- 25 771	145 733	1 488	1 020	20	20
Verbeteren van de lokale luchtkwaliteit:								
Verbeteren van de lokale luchtkwaliteit	40 000	0	0	40 000	0	0	0	0
Verbeteren van de lokale luchtkwaliteit	40 000	0	0	40 000	0	0	0	0
Verminderen van geluidhinder:								
Verminderen van geluidhinder	27 110	0	- 267	26 843	- 69	- 74	- 80	- 80
Verminderen van geluidhinder	27 110	0	- 267	26 843	- 69	- 74	- 80	- 80
Bevorderen van duurzame mobiliteit:								
Bevorderen van duurzame mobiliteit	100 100	0	- 27 175	72 925	0	0	0	0
Bevorderen van duurzame mobiliteit	100 100	0	- 27 175	72 925	0	0	0	0
Geïntegreerd milieubeleid voor andere overheden:								
Geïntegreerd milieubeleid voor andere overheden	4 294	0	1 671	5 965	1 557	1 094	100	100
Geïntegreerd milieubeleid voor andere overheden	4 294	0	1 671	5 965	1 557	1 094	100	100
Ontvangsten:	140 100	0	- 25 053	115 047	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Verbeteren van de lokale luchtkwaliteit

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Verplichtingschuif uit 2007 voor latere toekenningen	146 000	
Totaal	146 000	

Toelichting:

Ad1.

De verplichtingen voor de lokale maatregelen luchtkwaliteit worden pas aangegaan als de subsidieregeling is gepubliceerd; dit is naar verwachting in het jaar 2008. De verplichtingschuif van € 146 mln hier het gevolg van.

Instrument: Bevorderen van duurzame mobiliteit

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES Realisatie 2007 luchtkwaliteit verkeer	- 27 175	- 27 175
2. Overige mutaties	- 5 983	
Totaal	- 33 158	- 27 175

Toelichting:

Ad1.

Een kas- en verplichtingschuif voor het FES-project Luchtkwaliteit Verkeer van 2008 naar 2007 als gevolg van overschrijding in 2007.

Ad 2.

De verlaging van de verplichtingen wordt veroorzaakt door een verplichtingschuif van 2008 naar 2007 voor het bevorderen van duurzame mobiliteit.

Instrument: Geïntegreerd milieubeleid voor andere overheden

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Structurele budgetten Toekomstagenda Milieu	1 500	1 500
2. FES Realisatie 2007 Luchtkwaliteit		2 122
3. Van diverse directies bijdrage RIVM 2008	- 1 725	- 1 725
4. Overige mutaties	- 1 516	- 226
Totaal	- 1 741	1 671

Toelichting:

Ad 1.

Een overboeking van artikel 4 naar artikel 5 ter verdeling van budgetten voor de uitvoering van projecten uit de Toekomstagenda Milieu.

Ad 2.

Een overboeking van FES middelen voor luchtkwaliteit van 2007 naar 2008 in verband met kas- en verplichtingenonderuitputting in 2007.

Ad 3.

Een interne overboeking naar artikel 7 ter dekking van de jaarlijkse onderzoeksopdracht aan het RIVM.

Ontvangsten artikel 5

Instrument: Ontvangsten FES

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Ontvangsten
1. FES Realisatie 2007 Luchtkwaliteit Verkeersmaatregelen	- 27 175
2. FES Realisatie 2007 Luchtkwaliteit	2 122
Totaal	- 25 053

Toelichting:

Ad 1 en 2.

Beide ontvangstenmutaties hangen samen met de uitgavenmutaties voor FES Luchtkwaliteit en FES Luchtkwaliteit Verkeersmaatregelen (zie de betreffende toelichtingen bij de uitgaveninstrumenten Bevorderen duurzame mobiliteit en Geïntegreerd milieubeleid voor andere overheden).

Artikel 6. Verminderen van risico's van stoffen, afval, straling en GGO's

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	135 597	0	- 4 173	131 424	714	- 172	- 344	- 344
Uitgaven:	146 624	0	- 6 324	140 300	311	- 172	- 344	- 344
Programma:	146 624	0	- 6 324	140 300	311	- 172	- 344	- 344
Veilig gebruik van chemische stoffen:	7 582	0	3 111	10 693	800	0	0	0
Veilig gebruik van chemische stoffen	7 582	0	3 111	10 693	800	0	0	0
Reductie van milieubelasting door afvalstoffen:	128 428	0	- 7 877	120 551	- 489	- 172	- 344	- 344
Reductie van milieubelasting door afvalstoffen	128 428	0	- 7 877	120 551	- 489	- 172	- 344	- 344
Bescherming tegen straling:	5 954	0	- 126	5 828	0	0	0	0
Bescherming tegen straling	5 954	0	- 126	5 828	0	0	0	0

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verantwoorde toepassing van ggo's:	4 660	0	- 1 432	3 228	0	0	0	0
Verantwoorde toepassing van ggo's	4 660	0	- 1 432	3 228	0	0	0	0
Ontvangsten:	2 400	0	365	2 765	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Veilig gebruik van chemische stoffen

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Vertraging asbestsaneringen		3 093
2. Structurele budgetten Toekomstagenda Milieu	2 000	2 000
3. Bijdrage RIVM 2008		- 1 709
4. Overige mutaties	- 77	- 273
Totaal	1 923	3 111

Toelichting:

Ad 1.

Uitgaven voor asbestsanering gepland in 2007 zijn vertraagd als gevolg van langere doorlooptijd van aanbesteding bij provincies en worden doorgeschoven naar 2008.

Ad 2.

Een overboeking van artikel 4 naar artikel 6 ter verdeling van middelen voor de uitvoering van projecten uit de Toekomstagenda Milieu.

Ad 3.

Een interne overboeking naar artikel 7 ter dekking van de jaarlijkse onderzoeksopdracht aan het RIVM.

Instrument: Reductie van milieubelasting door afvalstoffen

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Verplichtingschuif van 2008 naar 2007 kosten SenterNovem	- 6 020	
2. Van diverse directies, bijdrage kosten SenterNovem 2008		- 7 648
3. Overige mutaties	- 285	- 229
Totaal	- 6 305	- 7 877

Toelichting:

Ad 1.

Een verplichtingschuif van 2008 naar 2007 ten behoeve van een verplichting met SenterNovem met betrekking tot 2008.

Ad 2.

Een interne overboeking naar artikel 7 ter dekking van de uitvoering door SenterNovem.

Instrument: Verantwoorde toepassing van ggo's

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Van diverse directies bijdrage RIVM 2008		- 1 767
2. Overige mutaties	335	335
Totaal	335	- 1 432

Toelichting:

Ad 1.

Een interne overboeking naar artikel 7 ter dekking van de jaarlijkse onderzoeksopdracht aan het RIVM.

Artikel 7. Versterken van het (inter)nationale milieubeleid

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	44 807	0	9 791	54 598	3 957	2 288	6 044	6 694
Uitgaven:	78 463	0	35 149	113 612	7 804	3 343	6 044	6 694
Programma:	78 463	0	35 149	113 612	7 804	3 343	6 044	6 694
Strategieontwikkeling en adequaat generiek instrumentarium:	65 525	0	33 216	98 741	3 289	2 752	4 734	5 384
Strategieontwikkeling en adequaat generiek instrumentarium	65 525	0	33 216	98 741	3 289	2 752	4 734	5 384
Internationaal milieubeleid:	5 662	0	614	6 276	424	430	430	430
Internationaal milieubeleid (HGIS-deel)	3 813	0	- 117	3 696	- 6	0	0	0
Internationaal milieubeleid (niet HGIS-deel)	1 849	0	731	2 580	430	430	430	430
Gecoördineerd milieubeleid voor industrie en MKB:	7 276	0	1 319	8 595	4 091	161	880	880
Gecoördineerd milieubeleid voor industrie en MKB	7 276	0	1 319	8 595	4 091	161	880	880
Ontvangsten:	2 000	0	5 652	7 652	0	0	0	0

Instrument: Strategieontwikkeling en adequaat generiek instrumentarium

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Van diverse directies naar artikel 7 bijdrage kosten SenterNovem 2008		13 071
2. Van diverse directies naar artikel 7 bijdrage RIVM 2008		8 181
3. FES Realisatie 2007 ProMT	5 333	5 333
4. Structurele budgetten Toekomstagenda Milieu	2 900	2 900
5. Van diverse directies bijdrage RIVM 2008	2 297	2 297
6. Naar EZ bijdrage aan IPE	- 1 712	- 1 712
7. Van diverse directies naar artikel 7 bijdrage Infomil 2008		1 351
8. Naar LNV bijdrage prijzen innovatie en duurzaamheid	- 4 780	- 1 195
9. Overige mutaties	1 094	2 990
Totaal	5 132	33 216

Ad 1.

Een opboeking naar aanleiding van de interne overboekingen ter dekking van de uitvoering door SenterNovem.

Ad 2.

Een opboeking naar aanleiding van interne overboekingen ter dekking van de jaarlijkse onderzoeksopdracht aan het RIVM.

Ad 3.

De eerder geraamde kasverwachting voor het FES-project ProMT is bijgesteld. Een overboeking van FES-budgetten voor ProMT naar 2008 in verband met vertraging in 2007.

Ad 4.

Overboeking van artikel 4 naar artikel 7 ter verdeling van middelen voor de uitvoering van projecten uit de Toekomstagenda Milieu.

Ad 5.

Een overboeking van artikel 5 naar aanleiding van de dekking van de jaarlijkse onderzoeksopdracht aan het RIVM.

Ad 6.

Een overboeking naar het ministerie van EZ voor de bijdrage aan de interdepartementale projectdirectie energietransitie.

Ad 7.

Een interne overboeking voor de bijdrage aan de jaarlijkse Infomil-opdrachten.

Ad 8.

Een overboeking naar het ministerie van LNV voor de bijdrage aan «leren voor duurzame ontwikkeling».

Instrument: Gecoördineerd milieubeleid voor industrie en MKB

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Van diverse directies, bijdrage kosten SenterNovem 2008		- 1 898
2. Claim project Duurzaam Inkopen	4 000	4 000
3. Overige mutaties	- 72	- 783
Totaal	3 928	1 319

Toelichting:

Ad 1.

Een interne overboeking naar artikel 7 ter dekking van de uitvoering door SenterNovem.

Ad 2.

Ten behoeve van het in het beleidsprogramma genoemde thema «Duurzaam Inkopen» wordt voor de ontwikkeling van duurzaamheidscriteria € 4 mln aan de VROM begroting toegevoegd in 2008.

Ontvangsten artikel 7

Instrument: Ontvangsten FES (art. 7)

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Ontvangsten
1. FES Realisatie 2007 ProMT	5 333
2. Overige mutaties	319
Totaal	5 652

Toelichting:

Ad 1.

Een overboeking van FES middelen voor ProMT naar 2008 in verband met vertraging in 2007 (zie ook uitgaveninstrument Strategieontwikkeling en adequaat generiek instrumentarium).

Artikel 8. Vergroten van de externe veiligheid

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	24 066	0	2 307	26 373	- 8 640	- 7 260	- 500	0
Uitgaven:	48 859	0	617	49 476	- 9 640	- 8 260	- 500	0
Programma:	48 859	0	617	49 476	- 9 640	- 8 260	- 500	0
Bepalen van de aanvaardbaarheid van risicovolle situaties:	1 307	0	227	1 534	0	0	0	0
Bepalen van de aanvaardbaarheid van risicovolle situaties	1 307	0	227	1 534	0	0	0	0
Oplossen van niet-aanvaardbare risicovolle situaties:	7 239	0	1 750	8 989	- 8 640	- 7 260	- 500	0
Oplossen van niet-aanvaardbare risicovolle situaties	7 239	0	1 750	8 989	- 8 640	- 7 260	- 500	0
Preventie tegen nieuwe risicovolle situaties:	25 200	0	- 1 460	23 740	- 1 000	- 1 000	0	0
Preventie tegen nieuwe risicovolle situaties	25 200	0	- 1 460	23 740	- 1 000	- 1 000	0	0
Milieu en veiligheidsaspecten in ruimtelijke planvorming betrekken:	15 113	0	100	15 213	0	0	0	0
FES Kennis voor Klimaat	10 000	0	0	10 000	0	0	0	0
Overige instrumenten en milieu en veiligheid	5 113	0	100	5 213	0	0	0	0
Onderzoek externe veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0
Schadeclaims	0	0	0	0	0	0	0	0
Ontvangsten:	10 000	0	5 000	15 000	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Oplossen van niet-aanvaardbare risicovolle situaties

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. FES Realisatie 2007 BIRK LPG stations	5 000	5 000
2. Van DG Milieu bijdrage in Security	- 2 000	- 2 000
3. Overige mutaties	- 1 476	- 1 250
Totaal	1 524	1 750

Toelichting:

Ad 1.

De eerder geraamde kasverwachting voor het FES-project Sanering van LPG-stations is bijgesteld. De budgetten voor dit project zijn van 2007 naar 2008 overgeheveld.

Ad 2.

Een bijdrage aan VROM-brede inspanningen op het gebied van veiligheid.

Instrument: Preventie tegen nieuwe risicovolle situaties

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overige mutaties	983	- 1 460
Totaal	983	- 1 460

*Ontvangsten artikel 8***Instrument: Ontvangsten FES (art. 8)**

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Ontvangsten
1. FES Realisatie 2007 BIRK LPG stations	5 000
Totaal	5 000

Toelichting:

Ad 1.

Een overboeking van FES-budgetten voor LPG sanering naar 2008 in verband met de vertraging uit 2007 (zie uitgaveninstrument Oplossen van niet-aanvaardbare risicovolle situaties).

Artikel 9. Handhaving en toezicht

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008				
Verplichtingen:	62 491	0	1 693	64 184	1 556	904	194	- 296
Uitgaven:	62 459	0	1 795	64 254	1 556	904	191	- 296
Programma:	20 878	0	1 795	22 673	1 556	904	191	- 296
Bevorderen naleving wetgeving voor Wonen, Wijken en Integratie:	731	0	0	731	0	0	0	0
Bevorderen naleving wetgeving voor Wonen, Wijken en Integratie	731	0	0	731	0	0	0	0
Bevorderen naleving wetgeving voor Milieu en Ruimte:	8 517	0	2 054	10 571	1 626	1 044	471	- 16
Bevorderen naleving wetgeving voor Milieu en Ruimte	8 517	0	2 054	10 571	1 626	1 044	471	- 16
Bevorderen samenwerking methodiek en strategie:	2 683	0	- 119	2 564	0	0	0	0
Bevorderen samenwerking methodiek en strategie	2 683	0	- 119	2 564	0	0	0	0
Crisismanagement organiseren:	7 768	0	- 101	7 667	- 70	- 140	- 280	- 280
Crisismanagement organiseren	7 768	0	- 101	7 667	- 70	- 140	- 280	280

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Opsporen en bestrijden van fraude:	1 179	0	- 39	1 140	0	0	0	0
Opsporen en bestrijden van fraude	1 179	0	- 39	1 140	0	0	0	0
Apparaat:	41 581	0	0	41 581	0	0	0	0
Apparaat artikel 9	41 581	0	0	41 581	0	0	0	0
Ontvangsten:	882	0	0	882	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument:

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Van DG Milieu bijdrage in Security	2 000	2 000
2. Overige mutaties	- 101	54
Totaal	1 899	2 054

Toelichting:

Ad 1.

Een bijdrage aan VROM-brede inspanningen op het gebied van veiligheid.

2.3. De niet-beleidsartikelen

Artikel 91. Algemeen

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	293 640	0	8 773	302 413	- 228	1 673	2 122	2 619
Uitgaven:	311 941	0	18 571	330 512	4 820	4 952	2 881	1 819
Programma:	34 120	0	1 001	35 121	2 449	1 348	- 3 395	- 3 395
Communicatie-instrumenten	7 431	0	20	7 451	- 1 155	- 2 004	- 3 395	- 3 395
Stichting Advisering Bestuurs-rechtspraak (StaB)	5 017	0	0	5 017	0	0	0	0
Overige vastgoedinformatie-voorziening	16 223	0	- 2 456	13 767	- 896	3 352	0	0
Ruimtelijk Planbureau	1 279	0	0	1 279	0	0	0	0
Programma/onderzoek Milieu-en Natuurplanbureau (MNP)	0	0	0	0	0	0	0	0
Programma/onderzoek Gemeenschappelijk Ontwikkelingsbedrijf (GOB)	4 170	0	3 437	7 607	4 500	0	0	0

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp- begroting 2008	Mutaties via NvW en amen- dement	Mutaties 1e supple- tore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Apparaat:	277 821	0	17 570	295 391	2 371	3 604	6 276	5 214
Beleidsartikelen begroting								
XI-VROM:	46 010	0	845	46 855	750	750	0	0
Apparaat artikel 1 (DGR)	8 849	0	- 110	8 739	0	0	0	0
Apparaat artikel 2 (DGR)	2 905	0	0	2 905	0	0	0	0
Apparaat artikel 3 (DGM/KvL)	4 556	0	257	4 813	0	0	0	0
Apparaat artikel 4 (DGM/BWL)	4 804	0	0	4 804	0	0	0	0
Apparaat artikel 5 (DGM/LMV)	4 766	0	0	4 766	0	0	0	0
Apparaat artikel 6 (DGM/SAS)	5 421	0	0	5 421	0	0	0	0
Apparaat artikel 7 (DGM/SB)	5 275	0	0	5 275	0	0	0	0
Apparaat internationale Zaken artikel 7 (IZ)	5 945	0	0	5 945	0	0	0	0
Apparaat artikel 8 (DGR)	798	0	0	798	0	0	0	0
Apparaat artikel 8 (DGM)	2 691	0	698	3 389	750	750	0	0
Beleidsartikelen begroting								
XVIII-WWI:	39 575	0	2 854	42 429	- 4 137	- 3 686	- 3 382	- 4 507
Apparaat artikel 1 (DGWWI)	1 495	0	2 256	3 751	3 651	3 648	3 648	3 648
Apparaat artikel 2 (DGWWI)	9 932	0	- 7 937	1 995	- 5 888	- 5 892	- 5 879	- 5 923
Apparaat artikel 3 (DGWWI)	18 112	0	3 659	21 771	- 3 787	- 3 398	- 3 376	- 3 375
Uitvoering huursubsidie	2 300	0	3 502	5 802	39	16	282	- 800
Apparaat artikel 4 (DGWWI)	5 745	0	- 1 604	4 141	- 1 455	- 1 359	1 359	- 1 359
Apparaat artikel 5 (DGWWI)	1 991	0	2 978	4 969	3 303	3 299	3 302	3 302
Departementsleiding, control, expertdiensten en overige staf:	62 210	0	4 812	67 022	1 967	- 156	- 1 311	- 1 248
Apparaat projecten VROM	0	0	429	429	270	270	0	0
Apparaat DGWWI	0	0	1 680	1 680	2 249	1 994	1 956	1 999
Apparaat DGR	3 826	0	- 23	3 803	0	0	0	0
Apparaat DGM	2 103	0	- 10	2 093	0	0	0	0
Apparaat departementsleiding, control en overige staf	19 436	0	- 43	19 393	676	676	676	676
Apparaat Ruimtelijk Planbu- reau (RPB)	5 486	0	- 136	5 350	- 412	- 688	824	- 824
Apparaat Milieu- en Natuur- planbureau (MNP)	31 359	0	2 915	34 274	- 816	- 2 408	- 3 119	- 3 099
Raden:	6 631	0	1 055	7 686	- 233	- 432	- 531	- 531
VROM-Raad	2 118	0	- 31	2 087	- 95	- 159	- 191	- 191
Raad voor Ruimtelijk, Milieu- en Natuuronderzoek	531	0	78	609	30	- 50	- 60	- 60
Waddenadviesraad (WAR)	628	0	57	685	42	27	20	20
Adviesraad Gevaarlijke Stoffen (AGS)	0	0	1 000	1 000	0	0	0	0
Technische Commissie Bodembescherming (TCB)	636	0	- 7	629	- 22	- 36	- 43	- 43
Gemeenschappelijk Ontwikkelingsbedrijf (GOB)	2 718	0	- 42	2 676	- 128	- 214	- 257	- 257
Postactieven:	10 531	0	0	10 531	0	0	0	0
Postactieven DGWWI	3 034	0	0	3 034	0	0	0	0
Postactieven DGR	389	0	0	389	0	0	0	0
Postactieven DGM	1 311	0	0	1 311	0	0	0	0
Postactieven Inspectie	1 546	0	0	1 546	0	0	0	0
Postactieven RPB	63	0	0	63	0	0	0	0
Postactieven GD/CSSt	4 188	0	0	4 188	0	0	0	0
Gemeenschappelijke voorzienin- gen:	118 735	0	6 335	125 070	- 84	- 340	- 413	413
Gemeenschappelijke voorzie- ningen	93 587	0	7 118	100 705	716	496	493	493
Huurbijdrage aan Rgd	25 148	0	- 783	24 365	- 800	- 836	- 906	- 906

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Taakstellingen:	- 5 871	0	1 669	- 4 202	4 108	7 468	11 913	11 913
Rijksbrede taakstelling apparaat	- 5 871	0	1 669	- 4 202	4 108	7 468	11 913	11 913
Ontvangsten:	42 638	0	175	42 813	0	0	0	0

Toelichting relevante mutaties:

Instrument: Overige vastgoedinformatievoorziening

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. BAG verschuiving in kas en verplichtingen	- 1 566	- 2 456
2. Correctie bijdrage FES BSIK-project GEO t/m 2009	- 3 138	
Totaal	- 4 704	- 2 456

Toelichting:

Ad 1.

De nieuwste ramingen van het project BAG geven aanleiding tot het verschuiven van kas- en verplichtingen in de tijd.

Ad 2.

De verplichting is reeds in 2005 in één keer aangegaan voor € 20 mln. De resterende verplichting is onterecht verspreid over de jaren en wordt gecorrigeerd.

Instrument: Programma/onderzoek Gemeenschappelijk Ontwikkelingsbedrijf (GOB)

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Gemeenschappelijk Ontwikkelingsbedrijf	1 990	3 437
Totaal	1 990	3 437

Toelichting:

Ad 1.

Het budget voor de plankosten, noodzakelijk om de planvorming in de diverse projecten waar het GOB aan werkt (mede) te bekostigen, wordt in geval deze kosten op termijn kunnen worden terugverdiend, door het ministerie van Financiën ter beschikking gesteld uit de algemene middelen. De raming van de kosten voor 2008 is geactualiseerd en heeft betrekking op zowel de lopende als de nieuwe projecten die het GOB in uitvoering heeft. Een deel van de mutatie is het gevolg van vertraging in de kasuitgaven in 2007.

Instrument: Apparaat artikel 1 (DGWWI)

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Herschikking Meerjarenplanning 2008-2013	2 605	2 605
2. Overige mutaties	- 394	- 394
Totaal	2 256	2 256

Toelichting:

Ad 1.

Het betreft een herschikking van budgetten, zodat de begrotingsbudgetten en de jaarplanbudgetten van WWI meerjarig in overeenstemming met elkaar worden gebracht.

Instrument: Apparaat artikel 2 (DGWWI)

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Bijdrage aan Claim SHC	- 3 879	- 3 879
2. Herschikking Meerjarenplanning 2008-2013	- 4 104	- 4 058
Totaal	- 7 983	- 7 937

Toelichting:

Ad 1.

De bijdrage van WWI aan het Secretariaat Huurcommissies.

Ad 2.

Het betreft een herschikking van budgetten, zodat de begrotingsbudgetten en de jaarplanbudgetten van WWI meerjarig in overeenstemming met elkaar worden gebracht.

Instrument: Apparaat artikel 3 (DGWWI)

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Aanpassing raming ZBO Huurcommissies/SHC	4 900	4 900
2. Herschikking Meerjarenplanning 2008-2013	- 3 904	- 3 664
3. Aanpassing fasering investeringsbudget SHC	2 640	2 682
4. Overige mutaties	- 240	- 259
Totaal	- 3 396	3 659

Toelichting:

Ad 1.

Een opboeking voor de overgang naar één ZBO Huurcommissies en het daarmee samenhangende investeringsplan.

Ad 2.

Het betreft een herschikking van budgetten, zodat de begrotingsbudgetten en de jaarplanbudgetten van WWI meerjarig in overeenstemming met elkaar worden gebracht.

Ad 3.

In verband met uitstel van ZBO-investeringen wordt budget voor SHC doorgeschoven van 2007 naar 2008.

Instrument: Uitvoering huursubsidie

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Resterende uitvoeringskosten huursubsidie	2 616	3 502
2. Verlaging raming opdracht CJIB 2007	- 2 300	
Totaal	316	3 502

Toelichting:

Ad 1.

Voor de toelichting en onderbouwing van deze technische mutatie wordt verwezen naar de Ramingsnota Huurtoeslag 2009 (mutatie maakt ook deel uit van de autonome ontwikkeling huurtoeslag uit het Besluitvormingsmemorandum).

Ad 2.

Als gevolg van in 2007 verleende meerjarige opdracht aan CJIB kan de verplichtingenraming met ingang van 2008 worden verlaagd.

Instrument: Apparaat artikel 4 (DGWWI)

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Verdeling apparaatsbudgetten GSB en I&I	- 1 359	- 1 359
2. Overige mutaties		- 245
Totaal	1 359	- 1 604

Toelichting:

Ad 1.

Een herschikking binnen de VROM-begroting van de apparaatsbudgetten voor Inburgering en Integratie.

Instrument: Apparaat artikel 5 (DGWWI)

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Meerjarenraming Herschikking 2008-2013	3 111	3 111
2. Overige mutaties		- 133
Totaal	3 111	2 978

Toelichting:

Ad 1.

Het betreft een herschikking van apparaatsbudgetten, zodat de budgetten in de begroting en de jaarplanbudgetten van WWI meerjarig in overeenstemming met elkaar worden gebracht.

Instrument: Apparaat DGWWI

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Meerjarenraming Herschikking 2008–2013	2 292	2 006
2. Overige mutaties	– 326	– 326
Totaal	1 966	2 978

Toelichting:

Ad 1.

Het betreft een herschikking van budgetten, zodat de begrotingsbudgetten en de jaarplanbudgetten van WWI meerjarig in overeenstemming met elkaar worden gebracht.

Instrument: Apparaat Milieu- en Natuurplanbureau (MNP)

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Vertraging vernieuwing van ICT architectuur		2 500
2. Overige mutaties	523	415
Totaal	523	2 915

Toelichting:

Ad 1.

Het project ICT-architectuur en de programma's IPCC en het Nationaal Vervolgonderzoek Klimaat Onderzoek (NVKO) zijn vertraagd. De verplichtingen zijn in 2007 aangegaan, maar de uitgaven komen pas in 2008 tot betaling.

Instrument: Gemeenschappelijke voorzieningen

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Vertraging projecten wo P-Direkt, MD, VID1	4 100	4 100
2. Beheer MD en GOR	1 015	1 015
3. Overige mutaties	1 426	2 003
Totaal	6 541	7 118

Toelichting:

Ad 1.

Er zijn vertragingen opgetreden, zoals op de bedrijfsvoeringsprojecten P-direkt, Management Development, de interne verhuizingen, onderhoud gebouw en enkele overige investeringsprojecten in de bedrijfsvoering. Het budget is van 2007 overgeboekt naar 2008.

Ad 2.

Het programma Management Development wordt uitgevoerd op het instrument Gemeenschappelijke Voorzieningen.

Instrument: Rijksbrede taakstelling apparaat

Op dit instrument hebben de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Overige mutaties	1 669	1 669
Totaal	1 669	1 669

Artikel 92. Nominaal en onvoorzien

(x € 1000)	(1)	(2)	(3)	(4)=(1+2+3)				
	Stand ontwerp-begroting 2008	Mutaties via NvW en amendement	Mutaties 1e suppletore begroting 2008	Stand 1e suppletore begroting 2008	Mutatie 2009	Mutatie 2010	Mutatie 2011	Mutatie 2012
Verplichtingen:	802	0	14 793	15 595	12 045	8 607	7 975	7 892
Uitgaven:	802	0	14 871	15 673	12 221	8 367	7 975	7 892
Loonbijstelling:	0	0	7 785	7 785	7 532	7 030	6 128	6 045
Loonbijstelling	0	0	7 785	7 785	7 532	7 030	6 128	6 045
Prijsbijstelling:	0	0	5 897	5 897	2 949	0	0	0
Prijsbijstelling	0	0	5 897	5 897	2 949	0	0	0
Onvoorzien:	2 142	0	- 457	1 685	- 214	- 616	- 106	- 106
Onvoorzien	2 142	0	- 457	1 685	- 214	- 616	- 106	- 106
Nog nader te verdelen:	- 1 340	0	1 646	306	1 954	1 953	1 953	1 953
Nog nader te verdelen taakstellingen	- 1 340	0	1 340	0	1 340	1 340	1 340	1 340
Nog nader te verdelen overig	0	0	306	306	614	613	613	613

Instrument: Loonbijstelling

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Loonbijstelling	7 785	7 785
Totaal	7 785	7 785

Toelichting:

Ad 1.

Door het ministerie van Financiën is de jaarlijkse loonbijstelling uitgekeerd.

Instrument: Prijsbijstelling

Op dit instrument heeft de volgende mutatie plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Prijsbijstelling	5 897	5 897
Totaal	5 897	5 897

Toelichting:

Ad 1.

Het ministerie van VROM heeft via de stroppenpot prijsbijstelling ontvangen van het ministerie van Financiën.

Instrument: Nog nader te verdelen taakstellingen

Op dit instrument hebben onder andere de volgende mutaties plaatsgevonden:

(x € 1000)	Verplichtingen	Uitgaven
Mutaties 1e suppletore begroting:		
1. Uitboeking taakstelling rijkshuisvesting (Coalitieakkoord)	1 187	1 187
2. Overige mutaties	153	153
Totaal	1 340	1 340

Toelichting:

Ad 1.

De geparkeerde taakstelling met betrekking tot de Rijkshuisvesting is uitgeboekt.